

Sygn. akt III U 373/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant sekr. sądowy Jadwiga Goraś

po rozpoznaniu w dniu 22 czerwca 2016 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy K. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania K. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 6 kwietnia 2016 r., **znak:** (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy K. O. prawo do emerytury, począwszy od dnia 14 marca 2016r.,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. na rzecz wnioskodawcy K. O. kwotę 360 zł (słownie złotych: trzysta sześćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt III U 373/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 22 czerwca 2016 r.

Decyzją z dnia 6 kwietnia 2016 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy K. O. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej organ rentowy powołał ogólnie przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015, poz. 748) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ na dzień wejścia w życie przepisów ustawy emerytalnej nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy zaliczył wnioskodawcy okresy zatrudnienia:

od 4 grudnia 1974 r. do 26 października 1975 r. w Państwowej (...), od 12 listopada 1977 r. do 30 kwietnia 1978 r. w Państwowej (...), od 17 kwietnia 1981 r. do 20 sierpnia 1982 r. w Nadleśnictwie K. i od 1 marca 1983 r. do 31 października 1992 r. w Zakładach (...) tj. łącznie 12 lat, 4 miesiące i 17 dni.

Zakład wskazał natomiast, iż nie uznano okresu zatrudnienia od 15 czerwca 1979 r. do 14 kwietnia 1981 r. tj. 1 rok, 10 miesięcy w (...) Sp. z o.o., ponieważ brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył w dniu 5 maja 2016 r. wnioskodawca K. O. wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji

przez przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury w ustawowej wysokości od dnia 14 marca 2016 r., tj. od dnia ukończenia 60 roku życia.

Skarżący zarzucił nieuzasadnione przyjęcie przez organ rentowy, że nie został udowodniony 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, podczas gdy dołączone do wniosku o emeryturę dokumenty wskazują, że ubezpieczony posiada ponad 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach, bowiem oprócz przyjętego przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji okresu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 12 lat, 4 miesiące i 17 dni, ubezpieczony posiada dodatkowe okresy pracy w takich warunkach, a mianowicie poniżej wymienione okresy pracy kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, tj. prace wymienione pod poz. 2 Działu VIII Wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a to w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w D. k/Ł. od 27 kwietnia 1978r. do 11 czerwca 1979r. czyli przez 1 rok, 1 miesiąc i 14 dni, w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w P. od 15 czerwca 1979r. do 14 kwietnia 1981r. tj. przez 1 rok i 10 miesięcy oraz w Zakładzie (...) w S. od 21 sierpnia 1982 r. do 28 lutego 1983 r., tj. przez 6 miesięcy i 7 dni, a więc z zaliczonym już przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji okresem pracy w szczególnych warunkach, ubezpieczony posiada łącznie 15 lat, 10 miesięcy i 7 dni okresów pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy i w związku z tym, iż organ rentowy także w zaskarżonej decyzji przyznał, że pozostałe warunki do nabycia prawa do emerytury w wieku 60 lat zostały spełnione, to wobec ukończenia przez ubezpieczonego w dniu 14 marca 2016 r. 60 lat życia, z dniem tym nabył on prawo do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Organ rentowy wskazał, iż na sporne okresy zatrudnienia od 27 kwietnia 1978 r. do 11 czerwca 1979 r. w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w D., od 15 czerwca 1979 r. do 14 kwietnia 1981 r. w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w P. oraz od 21 sierpnia 1982 r. do 28 lutego 1983 r. w Zakładzie (...) w S. wnioskodawca nie przedstawił żadnych środków dowodowych potwierdzających wykonywanie pracy w szczególnych warunkach. Ponadto pismem z dnia 4 lutego 2016 r. (...) Sp. z o.o. poinformowała, że dokumenty zgromadzone w aktach osobowych wnioskodawcy nie dawały podstaw do wydania wnioskodawcy świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca K. O., urodzony (...), w dniu

10 marca 2016 r. złożył wniosek o emeryturę, zaznaczając jednocześnie, iż jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, wnosząc o przekazanie środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Do wniosku przedłożył dokumentację potwierdzającą przebieg jego zatrudnienia, w tym m.in.: świadectwo pracy

z dnia 9 czerwca 1979 r. wystawione przez Ośrodek (...) Lasów Państwowych w D. k/Ł. potwierdzające, iż wnioskodawca był tam zatrudniony od 27 kwietnia 1978 r. do 11 czerwca 1979 r. na stanowisku kierowca, świadectwo pracy z dnia 15 kwietnia 1981 r. wystawione przez (...) Oddział (...) w P. potwierdzające, iż wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie od 15 czerwca 1979 r. do 14 kwietnia 1981 r. na stanowisku kierowca oraz świadectwo

pracy z dnia 1 marca 1983 r. wystawione przez Zakład (...) w S., z którego wynika, iż wnioskodawca był tam zatrudniony od 21 sierpnia 1982 r. do 28 lutego 1983 r. na stanowisku kierowca.

Ustalony przez organ rentowy wymiar okresów składkowych, nieskładkowych oraz uzupełniających wykazanych przez wnioskodawcę na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 25 lat, natomiast staż w szczególnych warunkach 12 lat, 4 miesiące i 17 dni.

W rezultacie zaskarżoną decyzją z dnia 6 kwietnia 2016 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy przyznania prawa do emerytury.

Dowód :

- wniosek o emeryturę z dnia 10.03.2016r.,
- świadectwo pracy z dnia 9.06.1979r. wystawione przez Ośrodek (...) Lasów Państwowych w D. k/Ł.,
- świadectwo pracy z dnia 15.04.1981r. wystawione przez (...) Oddział (...) w P.,
- świadectwo pracy z dnia 1 marca 1983r. wystawione przez Zakład (...) w S.,
- decyzja ZUS O/R. z dnia 6.04.2016r.

w aktach organu rentowego.

Sąd ustalił ponadto, że wnioskodawca K. O. w okresie od 27 kwietnia 1978 r. do 11 czerwca 1979 r. był zatrudniony w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w D. k/Ł. na stanowisku kierowca. Został zatrudniony jako kierowca w (...) K. K. O. jeździł P. - samochodem ciężarowym o ciężarze całkowitym 6,5 tony i woził nim kamień z kamieniołomu na budowę dróg w lasach, cegły na budowy.

Wnioskodawca pracował jako kierowca samochodu ciężarowego, pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a wielokrotnie w nadgodzinach. Zakład pracy nie wydawał świadectw pracy w szczególnych warunkach, a obecnie już nie istnieje.

Następnie, w okresie od 15 czerwca 1979 r. do 14 kwietnia 1981 r. K. O. był zatrudniony w (...) Oddział (...) w P. na stanowisku kierowca gospodarstwa samochodowego. Pracował w zakładzie oczyszczania miasta, prowadził samochód ciężarowy o ładowności 15 ton marki K.. Przewoził nim żwir, tłuczeń, piasek na zimę, węgiel, sól. W zimie do samochodów montowane były pługi i kierowcy odśnieżali miasto.

K. O. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Każdy kierowca odpowiadał za swój samochód. Zakład pracy wypłacał pracownikom dodatek za pracę w szczególnych warunkach.

Nadto, Sąd ustalił, iż w okresie od 21 sierpnia 1982 r. do 28 lutego 1983 r. wnioskodawca był zatrudniony w Zakładzie (...) w S. Oddział (...) w P. na stanowisku kierowca. Jeździł samochodem ciężarowym – meblowozem, ciągnikiem siodłowym z naczepą marki S. 200 o ciężarze całkowitym 7 ton i przewoził meble po całej Polsce, płyty meblowe.

K. O. jako kierowca samochodu ciężarowego pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracodawca wypłacał pracownikom dodatki za pracę w szczególnych warunkach.

Dowód:

- akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w D.,

- akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Zakładzie (...) w S.,

- akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...),

- zeznania świadków: - T. K. – k. 45,

- R. P. – k.46,

- J. C. – k. 46,

- A. W. – k. 46,

- J. M. – k.46,

- przesłuchanie wnioskodawcy K. O. – k. 46.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego oraz w aktach osobowych wnioskodawcy, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Za w pełni wiarygodne Sąd uznał nadto dowody z zeznań świadków T. K., który pracował wraz z wnioskodawcą w O. Lasów Państwowych D., R. P. i J. C., którzy pracowali wraz z wnioskodawcą w (...) w P. oraz A. W. i J. M., którzy pracowali wraz z wnioskodawcą w (...) w S., dlatego też znali zakres obowiązków wnioskodawcy i rzeczywisty rodzaj jego pracy oraz jej warunki.

Za wiarygodne źródło ustaleń faktycznych Sąd uznał również dowód z przesłuchania wnioskodawcy. Zeznania te precyzują m.in. przedłożone świadectwa pracy poprzez uściślenie, jakiego rodzaju prace i na jakim stanowisku wykonywał wnioskodawca w okresie będącym przedmiotem badania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy K. O. zasługuje na uwzględnienie. Zaskarżona decyzja wydana bowiem została w oparciu o niedostateczne ustalenia faktyczne, a w konsekwencji z naruszeniem prawa.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. na dzień 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat

- dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl przepisu art. 184 ust. 2 cyt. Ustawy emerytura, o której mowa powyżej, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3

zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym, niż określony w art. 27 pkt. 1 ustawy (co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2 cyt. ustawy).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32 cyt. ustawy).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z przepisem § 4 ust. 1 tego rozporządzenia, pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny (który dla mężczyzn wynosi 60 lat), ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy (25 lat dla mężczyzn), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych

w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy

w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Bezsporne jest, że wnioskodawca K. O. wykazał, iż ukończył 60 lat oraz posiada 25 lat okresów składkowych, nieskładkowych

i uzupełniających. Organ rentowy przyjął również, iż wnioskodawca wykazał staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 12 lat, 4 miesięcy i 17 dni.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była zatem kwestia ustalenia, czy wnioskodawca K. O. przepracował co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, a okres ten przypadał przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Na podstawie zgromadzonego materiału Sąd przyjął, że odwołanie wnioskodawcy jest zasadne, a jego żądanie co do zmiany zaskarżonej decyzji zasługuje na uwzględnienie.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca K. O. w okresie zatrudnienia od 27 kwietnia 1978 r. do 11 czerwca 1979 r. w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w D. k/Ł., od 15 czerwca 1979 r. do 14 kwietnia 1981 r. w (...) Oddział (...) w P. oraz od 21 sierpnia 1982 r. do 28 lutego 1983 r. w Zakładzie (...) w S. Oddział w P. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na stanowisku kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Charakter pracy wnioskodawcy wykonywanej we wskazanych zakładach pracy w pełni odpowiadał pracom w szczególnych warunkach wymienionym w wykazie A, dział VIII (w transporcie i łączności) poz. 2 (prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów) stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Podnieść należy, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym również zeznaniami stron i świadków.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 września 1984 r. (III UZP 48/84 LEX nr 14630) wskazał również, iż w świetle 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody.

W związku z powyższym Sąd uznał, iż wnioskodawca wykazał ponad 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach przypadających na dzień 1 stycznia 1999 r. i spełnia wszelkie pozostałe przesłanki do nabycia prawa do emerytury przewidziane w przepisie art. 32 w związku z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Z powołanych względów Sąd orzekł o przyznaniu wnioskodawcy prawa do emerytury począwszy od(...) tj. od ukończenia 60 roku życia.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., związku z powołanymi wyżej przepisami prawa Sąd orzekł jak w pkt I wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania z pkt II wyroku znajduje uzasadnienie w § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015, poz.